

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

PL. ÚS 14/2018-21

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí pléna 10. októbra 2018 predbežne prerokoval návrh skupiny 30 poslancov Národnej rady Slovenskej republiky, zastúpených JUDr. Ing. Miroslavom Kadúcom, KADUC & PARTNERS, s. r. o., Vajanského 40, Trnava, na začatie konania podľa čl. 125 ods. 1 písm. a) Ústavy Slovenskej republiky o súlade ustanovení § 25c zákona č. 98/2004 Z. z. o spotrebnej dani z minerálneho oleja v znení neskorších predpisov s čl. 1 ods. 1 a čl. 35 ods. 1 v spojení s čl. 13 ods. 4 a čl. 50 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a § 25b ods. 7 písm. b) a c) zákona č. 98/2004 Z. z. o spotrebnej dani z minerálneho oleja v znení neskorších predpisov s čl. 35 ods. 1 v spojení s čl. 12 ods. 2 a čl. 55 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a takto

r o z h o d o l :

1. Návrh skupiny 30 poslancov Národnej rady Slovenskej republiky **p r i j í m a** na ďalšie konanie.

2. Návrhu na pozastavenie účinnosti napadnutých ustanovení **n e v y h o v u j e .**

Odôvodnenie:

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bol 4. apríla 2018 doručený návrh skupiny 30 poslancov Národnej rady Slovenskej republiky (ďalej len „navrhovatelia“ alebo „skupina poslancov“) na začatie konania podľa čl. 125 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) o súlade ustanovení § 25c zákona č. 98/2004 Z. z. o spotrebnej dani z minerálneho oleja v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o spotrebnej dani“ alebo „napadnuté ustanovenia“) s čl. 1 ods. 1 a čl. 35 ods. 1 v spojení s čl. 13 ods. 4 a čl. 50 ods. 2 ústavy a § 25b ods. 7 písm. b) a c) zákona o spotrebnej dani s čl. 35 ods. 1 v spojení s čl. 12 ods. 2 a čl. 55 ods. 2 ústavy.

2. Navrhovatelia najskôr v časti I návrhu uviedli „[s]kutkový stav a východiskové právne body“, v rámci ktorého chronologicky opísali prijatie napadnutých ustanovení zákona o spotrebnej dani, ich znenie a obsah dôvodovej správy.

3. Najväčším problémom napadnutých ustanovení zákona o spotrebnej dani z pohľadu ústavnej konformity je podľa navrhovateľov *«nový procesný mechanizmus, ktorý umožňuje Kriminálnemu úradu finančnej správy pozastaviť uplatňovanie povolenia na prevádzkovanie daňového skladu, povolenia na obchodovanie, povolenia na distribúciu alebo povolenia na predaj, ak bolo vyšetrovateľom finančnej správy začaté trestné stíhanie pre podozrenie zo spáchania daňového trestného činu, a to až v rozsahu 120 dní.*

... Pozastavenie povolenia je závažným zásahom do podnikateľských aktivít súvisiacich s distribúciou a predajom pohonných hmôt, keďže rozhodnutie o pozastavení povolenie (aj keď je len dočasné) by bolo pre menších a stredných distribútorov a predajcov likvidačné. Dotknutý podnikateľ by bol totižto počas daného obdobia (v krajných prípadoch až počas dvoch mesiacov) úplne paralyzovaný a izolovaný od výkonu podnikania.

... Právne mechanizmy, ktoré majú potenciál takýmto výrazným spôsobom zasiahnuť do základných práv a slobôd, by pritom mali byť vyvážené a ústavne konformné. V danom prípade však navrhovatelia predpokladajú, že opak je pravdou, keďže:

- pozastavenie povolenia zasahuje do ústavného princípu prezumpcie neviny a predstavuje „trest“ vo fáze, kedy ešte nie je rozhodnuté o vine;

- o pozastavení povolenia navyše nerozhoduje súd, ale len Kriminálny úrad finančnej správy, čo je v rozpore s ústavným princípom delby moci;

- pozastavenie povolenia sa realizuje už na základe začatého trestného stíhania pre podozrenie zo spáchania trestného činu - takýto mechanizmus je poľahky zneužitelný a vytvára možnosť na účelovú elimináciu podnikateľských subjektov;

- voči pozastavenému povoleniu navyše neexistuje žiaden efektívny obranný právny prostriedok.».

4. Navrhovatelia ďalej v návrhu k nesúladu s prezumpciou neviny «považujú za vhodné (aj keď je to z pohľadu systematiky Ústavy SR možno na prvý pohľad nekonceptné) poukázať na... potenciálny nesúlad so zásadou prezumpcie neviny, keďže sú presvedčení, že z pohľadu aplikácie napadnutého ustanovenia sa jedná o ústavnoprávny princíp, ktorý je „prelomený“ ako prvý.

... V súvislosti s potenciálnym zásahom do zásady prezumpcie neviny si plne uvedomujú predchádzajúcu judikatúru Ústavného súdu SR, v zmysle ktorej „z prezumpcie neviny však nevyplýva zákaz, aby s tým, voči komu sa trestné konanie začalo, nebolo možné zaobchádzať ako s obvineným, pričom (a v dôsledku uvedeného) obvinený je povinný strpieť určité obmedzenia, akým je napríklad väzba (čl. 17 ods. 5 ústavy), skúmanie duševného stavu (čl. 17 ods. 7 ústavy), prípadne ďalšie opatrenia uvedené v štvrtej hlave prvého oddielu Trestného poriadku (Zaistenie osôb a vecí). Rôznorodé obmedzenia a opatrenia, ktoré je obvinený povinný strpieť, však nenarušujú prezumpciu neviny, keďže ich účelom nie je ani zistenie a ani vyhlásenie viny, t. j. nahradenie právoplatného odsudzujúceho rozsudku súdu.“ (PL. ÚS 12/98)

... v prípade preskúmania napadnutej právnej úpravy by mal Ústavný súd SR inklinovať k extenzívnejšiemu výkladu zásady prezumpcie neviny a mal by využiť príležitosť

modifikovať svoju judikatúru v tejto oblasti jej posunom od formálnejšieho vnímania k materiálnemu poňatiu...

... V protiklade je normatívne ukotvenie pozastavenia uplatňovania povolenia: v prípade začatia trestného stíhania pre podozrenie zo spáchania daňového trestného činu je Kriminálny úrad finančnej správy povinný pozastaviť uplatňovanie povolenia. Uvedený záver vyplýva z dikcie ustanovenia § 25c ods. 1 zákona... v ktorom zákonodarca zvolil normatívnu modalitu príkazu („pozastaví“ a nie „môže pozastaviť“). O tomto úkone síce vydá odôvodnené rozhodnutie, voči ktorému však zákon nestanovuje opravný prostriedok a vychádzajúc zo systematického výkladu predmetného ustanovenia, je možné zároveň dospieť k záveru, že samotné odôvodnenie rozhodnutia musí byť (ex lege) len čisto formálne v podobe konštatovania o začatí trestného stíhania (čo ho samo osebe činí nepreskúmateľným)...

... Na základe prezentovanej komparácie je možné dospieť k záveru, že pozastavenie uplatňovania povolenia má iný charakter než inštitúty ostatné inštitúty umožňujúce určité obmedzenie práv v trestnom konaní a zo svojej povahy inklinuje omnoho viac k trestným sankciám (ktoré sa môžu udeľovať až na základe právoplatného odsudzujúceho rozhodnutia súdu), napr. ku trestu zákazu činnosti v zmysle § 32 písm. g) zákona č. 300/2005 Z. z. Trestný zákon v znení neskorších predpisov.

... Navrhovatelia netvrdia, že podstata daného úkonu (pozastavenia uplatňovania povolenia) je apriórne v rozpore so zásadou prezumpcie neviny - ak by to tak bolo, ako analogický príklad sa núka prejudikovaný súlad dočasného pozbavenia výkonu funkcií predsedu a podpredsedu Ústavného súdu SR so zásadou prezumpcie neviny (opätovne PL. ÚS 12/98). V tomto prípade sa však jedná o odlišnú intenzitu zásahu do Ústavy SR, keďže napadnuté ustanovenie zákona č. 98/2004 Z. z. umožňuje pozastavenie uplatňovania povolenia za podmienok, ktoré sú jednak v rozpore s princípmi právneho štátu, ako aj v nesúlade s právom podnikat' a zasahujú aj do princípu ochrany hospodárskej súťaže.».

5. Navrhovatelia vo svojom návrhu k nesúladu s princípmi právneho štátu považujú za potrebné «poukázať najmä na požiadavku proporcionality, ktorá je dnes všeobecne uznávaným princípom inherentne prítomným v povahe právneho štátu, ktorého sa držia prakticky všetky ústavné súdy na európskom kontinente. Hlási sa k nemu aj Ústavný súd SR,

pre ktorý je princíp proporcionality imanentnou súčasťou jeho rozhodovacej činnosti explicitne formulovaným prinajmenšom od 4.7.2000 (rozhodnutie sp. zn. PL. ÚS 52/99)...

... Podmienky na splnenie testu proporcionality neboli podľa navrhovateľov v prípade napadnutých ustanovení naplnené. Zákonodarca nesmie pri stanovovaní právnej úpravy postupovať svojvoľne a môže voliť iba prostriedky, ktoré sledujú legitímny cieľ. Pri implementácii mechanizmu pozastavenia uplatňovania povolenia však nie je možné badať žiadne pohnútky na strane zákonodarcu, ktoré by boli empiricky podložené a odôvodňovali by prijatú právnu úpravu spôsobom, ktorý by jej umožnil obstať v teste proporcionality. Ako dôvod na prijatie napadnutej právnej úpravy uviedol zákonodarca snahu o zabránenie tomu, aby osoba, voči ktorej Kriminálny úrad finančnej správy začal trestné stíhanie pre podozrenie zo spáchania daňového trestného činu, nemohla pokračovať v páchaní ďalšej daňovej trestnej činnosti. Zákonodarca však vôbec nezdôvodnil, prečo je potrebné práve pre tento typ právnych vzťahov vytvoriť osobitný režim nad rámec inštitútov Trestného poriadku.

... Deklarovaný cieľ je zároveň možné aj bez ohľadu na platnosť a účinnosť napadnutej právnej úpravy dosiahnuť prostredníctvom odňatia samotného povolenia zo strany colného úradu [§ 25b ods. 11 písm. c) zákona č. 98/2004 Z. z.], pričom spôsob prevencie/sankcie je v tomto modeli z normatívneho hľadiska koncipovaný štandardne (v zmysle ústavno-právne konformne), keďže umožňuje štátnemu orgánu zohľadniť všetky špecifiká daného konkrétneho prípadu a „nenúti“ ho k trestaniu (v širšom slova zmysle) pri každom podozrení zo spáchania trestného činu. Navrhovatelia majú dokonca informáciu, že za obdobie niekoľkých posledných mesiacov odňal colný úrad podnikateľským subjektom v 71-ich prípadoch povolenie na distribúciu minerálneho oleja. Z uvedeného vyplýva, že napadnutá právna úprava zlyháva v naplnení požiadavky nevyhnutnosti...

... zákon č. 98/2004 Z. z. žiadnym spôsobom nerieši prípadnú náhradu škody, ktorá vznikne daným subjektom v situáciách, v ktorých sa trestné stíhanie ukáže ako neodôvodnené a ukončí sa. Vzhľadom na skutočnosť, že pozastavenie uplatňovania povolenia sa viaže paušálne na všetky prípady trestného stíhania pre podozrenie zo spáchania daňového trestného činu, existuje odôvodnený a racionálny predpoklad, že takýchto situácií (vzniku škody pri nevinných subjektoch) bude viacero, ak dokonca nebudú aj prevažovať v rámci aplikačnej praxe.

... V rámci posúdenia aspektu nevyhnutnosti prijatia napadnutej právnej úpravy by chceli navrhovatelia poukázať aj na ďalší komparatívny argument, a to na skutočnosť, že predmetný mechanizmus pozastavenia uplatňovania je v danej podobe unikátom vlastným len zákonu č. 98/2004 Z. z. a v iných „daňových“ právnych predpisoch sa nevyskytuje (prikladom môžu byť zákon č. 530/2011 Z. z. o spotrebnej dani z alkoholických nápojov v znení neskorších predpisov, ako aj zákon č. 106/2004 Z. z. o spotrebnej dani z tabakových výrobkov).

... V súvislosti s inkompatibilitou napadnutej právnej úpravy s Čl. 1 ods. 1 Ústavy SR je možné podotknúť aj to, že jedným z definičných princípov právneho štátu je právna istota...

... Z pohľadu aplikácie napadnutého ustanovenia navrhovatelia identifikovali viaceré nejasnosti a nepresnosti ako napríklad nejednoznačne určený subjekt, voči ktorému má byť trestné stíhanie začaté: napadnuté právne ustanovenie explicitne nestanovuje subjekt, voči komu má byť trestné stíhanie pre podozrenie zo spáchania daňového trestného činu začaté a tento subjekt nie je možné určiť ani na základe výkladu tohto ustanovenia, ako aj iných ustanovení Zákona. Osobitné interpretačné problémy (vzhľadom na vágnosť napadnutého ustanovenia) môžu vzniknúť v súvislosti s identifikáciou fyzickej osoby, ktorá má v rámci štruktúry právnickej osoby, ktorá disponuje povolením istú funkciu a je voči nej zároveň vedené trestné stíhanie - konkrétne: ak je vedené trestné stíhanie pre podozrenie zo spáchania daňového trestného činu voči štatutárovi (napr. konateľovi), je nutné pozastaviť uplatňovanie povolenia alebo nie? Čo ak sa jedná o zamestnanca či zodpovedného zástupcu? Nehovoriac o tom, že podozrenie zo spáchania daňového trestného činu môže byť odôvodnené napríklad aj tým, že obchodný partner držiteľa povolenia je podozrivý alebo vyšetrovaný z daňového trestného činu.».

6. K nesúladu napadnutých ustanovení s právom podnikat' podľa čl. 35 ods. 1 ústavy navrhovatelia upriamujú pozornosť na rozhodnutie ústavného súdu sp. zn. PL. ÚS 12/2014, v ktorom bolo konštatované:

«„Z rozdielov medzi základnými právami a slobodami prvej generácie a medzi základnými právami a slobodami druhej generácie (kde patrí aj základné právo na podnikanie, pozn. analytické oddelenie) vyplýva aj testovanie oboch generácií základných

práv a slobôd podľa rozdielných testov. Všeobecný test proporcionality, na aký odkazujú navrhovatelia, je testom určeným pre prvú generáciu základných práv a slobôd. Pre testovanie druhej generácie základných práv a slobôd existuje modifikovaný test proporcionality.“

... Modifikovaný test proporcionality pritom môže mať dve konkrétne podoby resp. sa môže vzťahovať na dve rôzne situácie:

(i) zákon zasahuje do minimálneho štandardu základného práva a tento zásah nie je vhodný, potrebný alebo primeraný pre ochranu iného základného práva (test proporcionality, striktný test opodstatnenosti);

(ii) zákon síce nezasahuje do minimálneho štandardu základného práva, ale predstavuje svojvoľné obmedzenie základného práva, ktoré nesleduje legitímny cieľ alebo ho nesleduje rozumnými prostriedkami (test racionality, základný test opodstatnenosti). [Wagnerová, E., Šimíček, V., Langášek, T., Pospíšil, I. a kol. Listina základních práv a svobod, Komentár. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 2012, s. 579 - 580.]

... napadnutá právna úprava nedokáže prejsť základným testom opodstatnenosti, keďže svoj cieľ nesleduje rozumnými, racionálnymi prostriedkami...

...Uvedený právny záver vychádzajúci práve z posúdenia a aplikácie modifikovaného testu proporcionality je v ústavnoprávnej rovine reflektovaný v Čl. 13 ods. 3 a 4 Ústavy, podľa ktorého musia byť obmedzenia základných práv a slobôd rovnaké pre všetky prípady, ktoré spĺňajú ustanovené podmienky a pri obmedzovaní základných práv a slobôd (v tomto prípade práva podnikat' sa musí dbať na ich podstatu a zmysel a takéto obmedzenia sa môžu použiť len na ustanovený cieľ.»

7. K nesúladu s princípom ochrany hospodárskej súťaže v spojení s právom podnikat' navrhovatelia v návrhu napokon uvádzajú:

„... V zmysle napadnutých ustanovení zákona... musí žiadateľ o vydanie povolenia na distribúciu alebo povolenia na predaj musí spĺňať tieto podmienky jednu z nasledovných podmienok:

(i) buď má ročný objem predaja minerálneho oleja uvedeného v § 6 ods. 1 písm. a) a d) alebo v § 7 ods. 1 a 2 zákona č. 98/2004 Z. z. minimálne 30 000 000 l alebo minerálneho oleja uvedeného v § 6 ods. 1 písm. f) zákona č. 98/2004 Z. z. minimálne

150 000 kg, ak je žiadateľom o vydanie povolenia na distribúciu podľa odseku 1; to neplatí, ak je žiadateľom o vydanie povolenia na distribúciu osoba, ktorá dodáva len minerálny olej podľa § 6 ods. 1 písm. d) užívateľskému podniku podľa § 11 na účely oslobodené od dane podľa § 10 ods. 1 písm. a), alebo

(ii) má splatené vklady do základného imania v minimálnej výške 500 000 eur, ak je právnickou osobou alebo nakupuje a predáva v rámci podnikania minerálny olej uvedený v § 6 ods. 1 písm. a) a d) alebo v § 7 ods. 1 a 2 minimálne jeden rok pred podaním žiadosti o vydanie povolenia na distribúciu, ak je fyzickou osobou; to platí, ak žiadateľ o vydanie povolenia na distribúciu v čase podania žiadosti o vydanie povolenia na distribúciu nedosahuje ročný objem predaja minerálneho oleja uvedeného v písmene b).

... Zákon č. 98/2004 Z. z. síce dáva žiadateľom na výber z dvoch možností, avšak obe sú neprimerané a neracionálne, a to obzvlášť v porovnaní s platným právnym stavom pred prijatím novely zákona č. 98/2004 Z. z., ktorý takéto podmienky nestanovoval.

...V tejto súvislosti by chceli navrhovatelia konštatovať, že obe podmienky sú pre (nových) žiadateľov prakticky nesplniteľné, pričom osobitne limitácia minimálnej výšky základného imania je v radikálnom nepomere s *lex generalis* - t.j. zákonom č. 513/1991 Zb. Obchodný zákonník v znení neskorších predpisov a limitmi na výšku základného imania, ktoré sú v ňom stanovené.

... Ani jedna z daných požiadaviek pritom nezohľadňuje skutočnosť, že na relevantnom trhu sa pohybujú aj daňové subjekty, ktorých predmetom podnikania nie je primárne distribúcia a obchod s pohonnými hmotami resp. ich podnikateľské aktivity nedosahujú takých proporcií, aby dokázali splniť uvedené podmienky - jedná sa o tzv. malé a stredné podnikateľské subjekty, pre ktoré predstavujú uvedené pravidlá faktickú bariéru vstupu na trh.

... Vzniknutá bariéra pre vstup na trh s touto komoditou konzekventne znemožní alebo sťaží fungovanie menším podnikateľským subjektom, principiálne pre hospodársku súťaž bude táto negatívna, pre značnú časť doteraz podnikajúcich malých a stredných distribútorov pohonných látok bude mať likvidačný charakter, čo následne bude deformovať voľný trh hospodárskej súťaže...

...Vylúčenie fyzických osôb a právnických osôb, ktoré z majetkových alebo iných podnikateľsko-strategických dôvodov nedokážu splniť ani jednu zo stanovených

neprimeraných podmienok, navyše napĺňa znaky deformácie trhového prostredia. Namiesto „koregulácie“ sa vytvára priestor na posilňovanie trhového postavenia dominantného hráča na trhu, čo môže neskôr vyústiť do zneužívania dominantného postavenia na trhu, resp. znemožniť fungovanie prirodzených trhových princípov. Týmto obmedzením hospodárskej súťaže podľa názoru navrhovateľov prichádza k porušeniu Čl. 55 ods. 2 Ústavy SR, podľa ktorého „Slovenská republika chráni a podporuje hospodársku súťaž.“...

... Nerovnaké právne postavenie účastníkov hospodárskej súťaže by bolo v súlade s čl. 55 ods. 2 Ústavy SR, ak by ho zákonodarca ustanovil vo verejnom záujme. Ústava SR síce výslovne nezdôrazňuje požiadavku verejného záujmu v ustanovení čl. 55 ods. 2, avšak patrí k všeobecným princípom implikovaným v princípoch tvorby práva v právnom štáte. Preto má právny význam aj vo vzťahu k princípom ochrany a podpory hospodárskej súťaže. Verejný záujem na obmedzení hospodárskej súťaže nemožno stotožňovať, ani zamieňať s verejným záujmom opodstatňujúcim obmedzenie uplatnenia práva podnikat' a uskutočňovať inú zárobkovú činnosť. Verejný záujem na obmedzení hospodárskej súťaže nemožno predpokladať, ale treba ho preukázať (PL. ÚS 13/97). Navrhovatelia sú však presvedčení, že takýto verejný záujem neexistuje resp. ak aj Ústavný súd SR identifikoval v tejto súvislosti verejný záujem, nedosahoval by takej intenzity, aby legitimoval zásah do princípu ochrany hospodárskej súťaže.

... Zákonodarca prijatím napadnutej legislatívy výrazne obmedzil fungovanie trhu, radikálne obmedzil hospodársku súťaž medzi subjektmi pôsobiacimi na relevantnom trhu a vytvoril podmienky pre vznik oligopolných, resp. monopolných subjektov, čo v konečnom dôsledku výrazne obmedzí, resp. znemožní fungovanie trhových princípov. Ústavný súd SR pritom svojou vyššie uvedenou judikatúrou jednoznačne zadefinoval povinnosti zákonodarcu ochraňovať hospodársku súťaž a utvárať podmienky na jej zdravé fungovanie. Nesplnenie tejto povinnosti je možné vnímať ako porušenie Čl. 55 ods. 2 Ústavy.

... Podmienky, ktoré zakotvil zákonodarca v napadnutých ustanoveniach, vytvorili bez náležitých dôvodov výraznú nerovnosť účastníkov hospodárskej súťaže a podstatnej časti z nich zákonodarca fakticky zasiahol do ich práva podnikat' (nesúladi s Čl. 35 ods. 1 v spojení s Čl. 12 ods. 2 Ústavy SR).

... Navrhovatelia v tomto prípade „spárovali“ zásah do princípu rovnosti s právom podnikat'.

... Právo podnikat' je pritom v kontexte judikatúry Ústavného súdu SR vnímané ako základné právo zaradené medzi hospodárske, kultúrne a sociálne práva, preto sa ho možno domáhať len v medziach príslušných zákonov, ktoré upravujú jeho výkon. Zákonodarca disponuje pri tvorbe týchto zákonov širokou mierou uváženia ohľadne voľby adekvátnej hospodárskej a sociálnej politiky, čo v praxi znamená, že rozhoduje o tom, v akom rozsahu, v akej kvalite a za akých podmienok ho bude garantovať. Táto miera uváženia nie je absolútna. Jej limity sú vyjadrené v ústavných princípoch a v požiadavke ochrany ďalších hodnôt, na ktorých je Ústava SR založená a ktoré chráni, a to vrátane princípy ochrany hospodárskej súťaže.

... S ohľadom na uvedené právne závery, ako aj po zohľadnení predošlých rozhodnutí Ústavného súdu SR (napríklad rozhodnutie sp. zn. I. ÚS 55/55) – (takéto rozhodnutie neexistuje, pozn. ústavného súdu), bolo preto prirodzené a racionálne v návrhu v súvislosti s napadnutou právnou úpravou identifikovať kumulatívny nesúlad s Čl. 35 ods. 1 v spojení s Čl. 12 ods. 2 a s Čl. 55 ods. 2 Ústavy SR.

... súvislosti so zásahom do práva podnikat' odporúčajú navrhovatelia...aplikovať modifikovaný test proporcionality, ktorý podľa ich názoru aj v tomto prípade preukáže, že napadnutá právna úprava nie je v súlade požiadavkou racionality...

... Na záver tejto argumentačnej state dávajú navrhovatelia do pozornosti...nález Ústavného súdu Českej republiky sp. zn. PL. ÚS 44/13 zo dňa 13. 5. 2014, v rámci ktorého český ústavný súd posudzoval analogicky obdobnú právnú úpravu, pričom dospel k záveru o protiústavnosti tzv. kaucie, ktorú museli distribútori pohonných hmôt skladať.»

8. Navrhovatelia požadujú prednostné prerokovanie sťažnosti, pretože podľa nich v tejto veci sú splnené všetky predpoklady na to, aby sa vec považovala za naliehavú, a poukazujúc na dôvody obsiahnuté v návrhu navrhujú, aby ústavný súd po prijatí ich návrhu na ďalšie konanie vo veci samej nálezom takto rozhodol:

„i) Ustanovenie § 25c zákona č. 98/2004 Z. z. o spotrebnej dani z minerálneho oleja v znení neskorších predpisov nie je v súlade s Čl. 1 ods. 1 a Čl. 35 ods. 1 v spojení s Čl. 13 ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky.

(ii) Ustanovenie § 25c zákona č. 98/2004 Z. z. o spotrebnej dani z minerálneho oleja v znení neskorších predpisov nie je v súlade s Čl. 50 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky.

(iii) Ustanovenia § 25b ods. 7 písm. b) a písm. c) zákona č. 98/2004 Z. z. o spotrebnej dani z minerálneho oleja v znení neskorších predpisov nie sú v súlade s Čl. 35 ods. 1 v spojení s Čl. 12 ods. 2 a s Čl. 55 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky.“

9. Navrhovatelia tiež navrhujú, aby ústavný súd uznesením pozastavil účinnosť napadnutých ustanovení uvedených v návrhu, pretože „v prípade nevyužitia procesného inštitútu môže dôjsť:

(i) jednak k značnej hospodárskej škode, ktorej vznik je reálny v súvislosti s obmedzovaným tržných princípov na relevantnom trhu s pohonnými hmotami a hroziacim vznikom monopolu;

(ii) zároveň hrozí aj vážny nenapraviteľný následok v prípade aplikácie mechanizmu pozastavenia uplatňovania povolenia v prípadoch, keď sa v trestnom konaní ukáže, že sa jednalo o nevinnú osobu a takejto osobe bude spôsobená v dôsledku pozastavenia uplatňovania povolenia hospodárska škoda.“

II.

10. Podľa čl. 125 ods. 1 písm. a) ústavy ústavný súd rozhoduje o súlade zákonov s ústavou...

Podľa § 37 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ak osoby uvedené v § 18 ods. 1 písm. a) až f) dospejú k názoru, že právny predpis nižšej právnej sily nie je v súlade s právnym predpisom vyššej právnej sily alebo s medzinárodnou zmluvou, môžu podať ústavnému súdu návrh na začatie konania.

Podľa čl. 130 ods. 1 písm. a) ústavy i podľa § 18 ods. 1 písm. a) zákona o ústavnom súde ústavný súd začne konanie, ak návrh podá najmenej pätina poslancov Národnej rady Slovenskej republiky.

11. Ústavný súd návrh na začatie konania prerokuje podľa § 25 ods. 1 zákona o ústavnom súde na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa a zisťuje, či nie sú

dôvody na odmietnutie návrhu podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde. Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

12. Ústavný súd pri predbežnom prerokovaní návrhu navrhovateľov konštatuje, že navrhovatelia sú podľa čl. 130 ods. 1 písm. a) ústavy v spojení s § 18 ods. 1 písm. a) zákona o ústavnom súde aktívne legitimovaní na podanie návrhu na začatie konania o súlade právnych predpisov, pričom ich návrh obsahuje predpísané náležitosti ustanovené zákonom o ústavnom súde. Na základe tohto zistenia ústavný súd dospel k záveru, že nie sú dôvody na jeho odmietnutie podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde, a preto ho prijal na ďalšie konanie podľa § 25 ods. 3 zákona o ústavnom súde (bod 1 výroku tohto uznesenia).

III.

13. Skupina poslancov predložila aj návrh, aby ústavný súd súčasne s prijatím ich návrhu na ďalšie konanie podľa čl. 125 ods. 2 ústavy a podľa § 38 ods. 2 zákona o ústavnom súde rozhodol o pozastavení účinnosti napadnutých ustanovení zákona o spotrebnej dani.

14. Podľa čl. 125 ods. 2 ústavy ak ústavný súd prijme návrh na konanie podľa odseku 1, môže pozastaviť účinnosť napadnutých právnych predpisov, ich častí, prípadne niektorých ich ustanovení, ak ich ďalšie uplatňovanie môže ohroziť základné práva a slobody, ak hrozí značná hospodárska škoda alebo iný vážny nenapraviteľný následok.

Podľa § 38 ods. 1 zákona o ústavnom súde ak ústavný súd prijme návrh a začatie konania o súlade právnych predpisov podľa čl. 125 ods. 1 ústavy, môže uznesením pozastaviť účinnosť napadnutých právnych predpisov, ich častí, prípadne niektorých ich ustanovení, ak ich ďalšie uplatňovanie môže ohroziť ich základné práva alebo slobody alebo

ľudské práva a základné slobody vyplývajúce z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom určeným zákonom, ak hrozí značná hospodárska škoda alebo iný vážny nenapraviteľný následok.

Podľa § 38 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže rozhodnúť o pozastavení účinnosti napadnutých právnych predpisov, ich častí, prípadne niektorých ich ustanovení aj na návrh účastníka konania. Návrh na pozastavenie účinnosti musí obsahovať konkretizáciu a spôsob ohrozenia základných práv alebo slobôd alebo skutočnosti, ktoré preukazujú, že hrozí značná hospodárska škoda alebo iný vážny nenapraviteľný následok. O tomto návrhu rozhodne ústavný súd bez zbytočného odkladu.

15. Skupina poslancov navrhla pozastavenie účinnosti napadnutých ustanovení zákona o spotrebnej dani s odôvodnením uvedeným v bode 9.

16. V súvislosti s rozhodovaním o návrhu skupiny poslancov na pozastavenie účinnosti napadnutých ustanovení zákona ústavný súd uvádza, že k uplatneniu svojej právomoci podľa čl. 25 ods. 2 ústavy pristupuje vo svojej doterajšej judikatúre len v dostatočne odôvodnených prípadoch, a pritom celkom výnimočne, t. j. keď sú spôsob ohrozenia označených základných práv a slobôd, resp. hrozba hospodárskej škody alebo iného nenapraviteľného následku v návrhu dostatočne konkretizované, pričom z okolností prípadu zjavne vyplýva, že vzhľadom na hypotetickosť a nedostatočnú konkretizáciu (pozri bod 9, pozn.) ide o tvrdenie navrhovateľov, ktoré nemožno považovať za preukázané, a teda aj opodstatnené. V danom prípade ústavný súd preto nevyhodnotil dôvody uvádzané navrhovateľmi za také významné, že by zakladali dôvod na uplatnenie tejto „výnimočnej“ právomoci ústavného súdu, a preto návrhu skupiny poslancov na pozastavenie účinnosti označených ustanovení zákona nevyhovел (bod 2 výrokovej časti rozhodnutia).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 10. októbra 2018